

Tekoälyn käyttö opetuksessa

Kasvatustieteiden tiedekunta

päivitetty 9/2025

1. Johdanto

Ohjeistus perustuu Lapin yliopiston ohjeeseen tekoälyn käytöstä opetuksessa ja tutkimuksessa. Ohjeistuksen löydät verkkosivuilta: [Oikeutesi ja velvollisuutesi opiskelijana - Lapin yliopisto](#). Kasvatustieteiden tiedekunnan oma ohjeistus tarkentaa yliopiston linjauksia. Tiedekunnan ohjetta päivitetään säännöllisesti.

Tässä ohjeessa tekoälyllä tarkoitetaan erityisesti laajoihin kielimalleihin perustuvaa generatiivista tekoälyä (Large Language Model, eli laajaan tekstiaineistoon perustuva itseohjautuva neuroverkko). Generatiivista tekoälyä käytävissä sovelluksissa (esim. ChatGPT, GPT-4, Midjourney, Dall-E, Runway AI, Microsoft Copilot) tuotetaan kehoitteiden avulla tekstiä, videota, ääntä, koodia tai kuvia. Tekoälysovelluksella tarkoitetaan siis edellä mainitun tyyppisiä tekoälypohjaisia palveluita, ei muihin ohjelmistoihin integroitujen tekoälyominaisuuksien käyttöä.

2. Tekoälyn käyttäminen

Opiskelijoita ja henkilökuntaa lähtökohtaisesti kannustetaan tekoälyn käyttämiseen. Tekoälyn käyttö valmentaa tulevaisuuden taitoihin ja työelämään. Tekoälyn käytössä on muistettava, että tekoälyn tuottama aineisto voi sisältää muun muassa asiavirheitä tai epämääräisiä lähteitä, joten käyttö edellyttää huolellisuutta ja harkintaa.

Tekoälyä käyttäessä on tarkastettava, mihin tekoälylle annettavat tiedot menevät riippumatta onko käytettävä tekoäly avoin, suljettu, maksullinen tai ilmaisversio. Jos tekoälylle syötetään aiemmin julkaisematon tutkimus, tieto voi olla seuraavan käyttäjän käytettävissä. Tutkimusaineistoissa on huomioitava myös tietosuoja- ja turvakysymykset eettisten kysymysten lisäksi.

a. Tekoälyn hyödyntämisen tapoja

Tekoäly voi

- auttaa tutkimuksen ideoinnissa ja muotoilussa sekä tutkimuskysymyksen rakentamisessa. Lisäksi sitä voi käyttää tutkimusidean kehittämisessä.
- löytää tietoa esitetyn kysymyksen perusteella, **muista lähdekritiikki!**
- auttaa muotoilemaan hakusanoja- tai lauseita
- auttaa tiivistämään tai ymmärtämään tekstiä, **muista tekijänoikeudet!**
- etsiä aiheesta tutkimuksia ja tietoa, **muista tekijänoikeudet!**
- auttaa kielenhuollossa tai kääntämisessä.

b. Tekoälyn käytön rajoittaminen

- Tekoälyä ei saa käyttää tenteissä eikä kypsyysnäytteissä.
- Opettaja voi rajata tekoälyn käyttöä esimerkiksi tilanteessa, jossa sen käyttö haittaisi oppimistavoitteiden saavuttamista.

c. Tekoälyn käyttötavan kuvaus oppimistehtävissä ja opinnäytteissä

Jos tekoälysovellusta käytetään oppimistehtävien tai opinnäytteiden tekemisessä, sen käyttötapa (mikä sovellus ja miten) on kuvattava työssä.

d. Vastuu ja eettiset kysymykset

- Opiskelija vastaa itse tehtävistään ja opinnäytteistään, eikä tekoälyn tuottamaa saa esittää omanaan tai lähteenä.
- Opiskelijalla on vastuu tuotoksen sisällöllisestä ja kielellisestä oikeellisuudesta.
- Tekoälyn käyttäminen sellaisella opintojaksolla, sen osalla tai arviointitilanteessa, jossa tekoälyn hyödyntäminen on etukäteen kielletty, katsotaan vilpiksi ja käsitellään samoin periaattein kuin muut vilppitapaukset. Samaa koskee tilanteita, joissa tekoälyn käyttöä ei raportoida annettujen ohjeiden mukaisesti.
- Tekoälymallien koulutuksessa hyödynnetään tekijänoikeuden suojaamia tekstejä ilman tekijän lupaa.
- Vastuullisuus ja ympäristönäkökulmat huomioiden on huomattava, että tekoälyn taustalla oleva energiankulutus ja hiilijalanjälki ovat erittäin suuria, samoin vedenkulutus.

